

УДК 338.38:548.834

АНАЛІЗ ІНІЦІАТИВ, СПРЯМОВАНИХ НА ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ДЛЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Орислава Графська
д.екон.наук, доцент

*Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського (Україна)*

Тарас Перегіняк
аспірант

Львівський університет «Бізнесу та права» (Україна)

До початку всесвітньої пандемії COVID-19 туристична галузь України була однією з найуспішніших, що швидко розвиваються галузей ринкової економіки. Саме туристичну галузь уважали вікном в Європу. У туристичній галузі України в період до початку всесвітньої пандемії COVID-19 було зайнято приблизно 50% населення, яке працює. З приходом пандемії COVID-19 все змінилося. Спочатку були повні карантинні обмеження, які передбачали повне тимчасове припинення діяльності, потім часткові, уже в межах часткових обмежень, звичайно мінімізувався людський контакт, але почалася робота віддалено, роботодавцям довелося скоротити кількість працівників, а ті, які залишилися працювати, мале значне зниження заробітної плати. На даний час ситуація з пандемією COVID-19 стабілізувалася, обмеження які були в період карантину, не діють, але існує інша реальія, яка перешкоджає ефективному розвитку туристичної галузі – війна, яка також триває уже понад рік часу.

Проведемо аналіз ініціатив, які допомагали туристичній галузі України функціонувати за умови викликів, які були спричинені пандемією COVID-19.

У квітні 2020 р. на розгляд Верховної Ради України було представлено Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо державної підтримки культури, малого бізнесу та креативних індустрій у зв'язку з дією заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) [1], яким передбачено:

- звільнення постачальників туристичних послуг від сплати ПДВ;
- податок на прибуток і Єдиного соціального внеску (ЄСВ);
- земельний податок та податок на нежилий фонд нерухомості;

- скасування сплати туристичного збору до кінця 2020 р.;
- звільнення від оподаткування за сплати оренди та землекористування, орендарів державної та громадської власності.

У травні в Україні було ухвалено Державну програму стимулювання економіки для подолання наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) на 2020 – 2021 рр. [2]. У ній, зокрема, передбачено три групи рекомендованих ініціатив, спрямованих на подолання викликів, що стоять перед сферою туризму (табл. 1).

Таблиця 1

Ініціативи, спрямовані на подолання викликів, спричинених COVID-19, для туристично-рекреаційної сфери (у межах Державної програми стимулювання економіки для подолання наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби)

№	Рекомендовані ініціативи	Завдання, що потребують розв'язання	Можливі шляхи розв'язання завдань
1	Доступ до фінансів	збільшення доступу до фінансів для підприємств сфери туризму	- надання грантів інституційної підтримки
2	Доступ до ринків	- допомога бізнесу в адаптації до нових умов ведення діяльності; - стимулювання попиту через державні закупівлі.	- здійснення державних закупівель послуг; - ваучери на туристичні послуги.

3	Регулювання підтримки інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> - зниження податкового навантаження та інших зобов'язань для найбільш постраждалих секторів, зокрема для сектору туризму; - урегулювання та роз'яснення усіх питань, пов'язаних із карантинними заходами; - формування державної стратегії розвитку туристичного сектору 	<ul style="list-style-type: none"> - звільнення від оподаткування податком на прибуток; - виплата заробітних плат без сплати ЄСВ для закладів; туристичної сфери; - розроблення стандарту санітарної безпеки подорожей та туризму; - урегулювання питання форсмажорних ситуацій; - урегулювання питань щодо оплати комунальних послуг; - швидке реагування податкової служби на запити підприємств; - створення проектного офісу з розвитку туристичних дестинацій; - створення Національної Ради з туризму та гостинності; - розвиток інформаційної туристичної мережі
---	--------------------------------------	--	--

Отже, поширення пандемії COVID-19 та карантин, запроваджений для його запобігання, спричинив не лише падіння потенціалу туристичної сфери, але й до переорієнтації туристичних потоків із виїзного туризму на внутрішній. Припустимо, що серед внутрішніх туристичних дестинацій домінуватимуть ті, які орієнтуються на відпочинок на природі (активний гірський і морський відпочинок, зелений туризм тощо). Водночас виклики,

які ставить перед туристичною сферою пандемія COVID-19, змушують органи місцевого самоврядування адаптувати галузь на наявні в ній туристичні продукти до нових умов функціонування, на місцевому рівні стимулюють розвиток певних локацій.

Список використаних джерел

1. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо державної підтримки культури, малого бізнесу та креативних індустрій у зв'язку з дією заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19). URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua>
2. Уряд представив Програму стимулювання економіки для подолання наслідків COVID-19. URL: <https://www.kmu.gov.ua>